

Norsk Folkehjelp

www.folkehjelp.no

FAGKURS SKREDLEDER

Utdanningsplan

KURSETS HENSIKT OG MÅL

Kurset skal utdanne skredledere til tjeneste i Norsk Folkehjelp Sanitet. Kurset omfatter alle fagområder som er nødvendig for å kunne fungere som skredleder og inneha rollen som fagleder skred i redningstjenesten. Dette kurset forutsetter at deltakerne kan vise til stor egeninteresse for skredfaget og ferdsel i vinterfjellet. For å bli kvalifisert til dette kurset må en søke individuelt.

Følgende kriterier må være tilfredsstillt:

- Gjennomført og bestått fagkurs skred
- Gode fysiske og psykiske forutsetninger
- Dokumentert egeninteresse for vinter- og skredfaget

For å bestå kurset forutsettes minimum 80 % oppmøte samt en individuell vurdering av deltakelsen gjort av kursleder.

DIREKTEGODKJENNING

Mannskaper/medlemmer med kompetanse tilsvarende innholdet i dette kurset fra annet sted/ organisasjon kan søke om direktegodkjenning. Det poengteres likevel at det å være skredleder i Norsk Folkehjelp krever erfaring og kompetanse fra egen organisasjon.

RAMMEBETINGELSER

Tid

Kurset er satt til 38 timer, hvorav 20 kan kjøres i løpet av en helg. De resterende 18 timene kan kjøres som forkurs med teoretiske oppgaver.

Veileder

Instruktør til fagkurs skredleder skal være godkjent av SSU. Minstekravet er bestått grunnkurs instruksjon og fagkurs skredleder. Personlig egnethet vil også bli vektlagt.

Henvisninger

Temaheftet «Snøskred», skredkortene utgitt av Røde Kors, «Den lille snøskredboka» av Kjetil Brattlien, retningslinjer for redningstjenesten ved snøskredulykker fra 2012, heftet «Skredlederkompetanse» av Vegard Olsen, heftet «Pasientbehandling utenfor vei» og nasjonal veileder for masseskadetriage fra 2013, boka «Skredfare» av Markus Landrø, boka «Førstehjelp» utgitt av Norsk Folkehjelpsråd.

Materiell

Beredskapssekk, kart, kompass og GPS. Sender/mottaker, spade og søkestan. Recco-søker om tilgjengelig. Ski eller truger. Lagsutstyr for vinter, inkludert pulk. Førstehjelpsutstyr inkludert spekk og liggeunderlag. Merkemateriell for skred. Tau for sikring av pulk.

Kriterier for bestått kurs

- Helhetsvurdering av fagkunnskaper og lederevner
- Deltakeren må evne å kunne lede mange mannskaper i tidskritiske situasjoner. De må ta faglige veloverveide vurderinger og kunne optimalisere innsatsen ut ifra tilgjengelige ressurser
- Deltakeren må ha vist til gode vurderinger og tiltak i forbindelse med sikkerhet
- Fysisk skikket
- Aktiv deltakelse gjennom hele kurset
- Minimum 80 % deltakelse

KUNNSKAPSMÅL

Skredlederens oppgaver og funksjoner

- Utdypende kunnskaper om ansvar og oppgaver i rollen som fagleder skred

Sikkerhet

- Vite hvordan ulike faktorer, som oppdragets art, miljø, terreng og tilgjengelige ressurser påvirker sikkerheten i en snøskredinnsats
- Forstå skredfareskalaen og NVEs skredfarevarsel

Skredkunnskaper og skredfarevurderinger

- Vite hva som menes med skredterreng og terrengfeller
- Forstå hvordan ulikt snødekke/farlig lagdeling kan gi opphav til ulike typer snøskred, som flakskred, løssnøskred og sørpeskred
- Kunne typiske skredfaretegn og situasjoner som gir økt skredfare

Ferdsel i skredfarlig terreng

- Forstå hva som er trygge veivalg

Organisert redning i skred

- Forstå hvordan organisert redning i skred er organisert og tenkt gjennomført
- Forstå hvilke styrker og svakheter ulike redningsressurser har i forbindelse med innsats i snøskred

Pasienthåndtering

- Kjenne til typiske skader og dødsårsaker ved snøskredulykker
- Kjenne til metoder for pasientbehandling og evakuering

FERDIGHETSMÅL

Skredlederens oppgaver og funksjoner

- Sammen med politiets innsatsleder kunne lede og koordinere en innsats i snøskred i rollen som fagleder skred

Sikkerhet

- Kunne gjennomføre en helhetlig vurdering av de ulike risikomomenter forbundet med den enkelte skredinnsats, og på bakgrunn av dette kunne gi kvalifiserte råd om hvorvidt organisert skredinnsats kan gjennomføres med forsvarlig grad av sikkerhet
- Kunne iverksette tiltak for å ivareta mannskapenes sikkerhet
- Kunne nyttiggjøre seg skredfareskalaen og NVEs skredfarevarsel som del av en total sikkerhetsvurdering

Skredkunnskaper og skredfarevurderinger

- Kunne gjenkjenne skredterreng, inkludert flere metoder for å måle bratthet
- Kunne gjenkjenne terrengfeller
- Kunne gjennomføre en snøprofil og på bakgrunn av dette identifisere farlig lagdeling
- Kunne fange opp og gjenkjenne tegn på skredfare i felt

Ferdsel i skredfarlig terreng

- Kunne planlegge trygge veivalg ved hjelp av skredfarekartene
- Kunne gjøre vurderinger med tanke på trygg ferdsel på bakgrunn av skredkunnskap og skredfarevurdering i felt

Organisert redning i skred

- Kunne organisere redningsmannskaper i skredinnsats i henhold til gjeldende metoder og rutiner
- Kunne dra nytte av ulike ressursers styrker i skredinnsats

Pasienthåndtering

- Kunne iverksette nødvendige tiltak for å gi den beste pasientbehandlingen
- Kunne planlegge for og iverksette effektiv evakuering av pasient fra snøskred

HOLDNINGSMÅL

- Kunne fremtre som faglig rådgiver på en sikker og selvstendig måte i samvirke med andre skredressurser under organisert redning i skred
- Kunne lede mannskaper på en respektfull og effektiv måte i snøskredinnsatser
- Kunne vise lav risikovillighet og gode overordnede perspektiver på sikkerhet

FORSLAG TIL GJENNOMFØRING

Fagkurs skredleder skal i hovedsak forberede mannskaper til å kunne inneha rollen som fagleder skred under en snøskredinnsats.

- 1) Sikkerheten er prioritert
- 2) Faglederens oppgaver
- 3) Relevante søksmetoder
- 4) Relevant redning

Kurset bør gjennomføres i løpet av to helger, i tillegg til minst to temakvelder. Kurset kan med fordel starte med teori før man går ut for å øve på snødekkeforståelse, ferdsel i skredterreng og ledelse i skredinnsats.

Første temakveld, ca 3 timer

- Introduksjon til skredlederutdanningen og rammefaktorer
- Undervisning inne med fokus på ansvar og oppgaver som skredleder og i rollen som fagleder skred

Andre temakveld, ca 3 timer

- Fokus på sikkerhet med teoriundervisning inne. Hvordan håndtere risiko i skredinnsatser, hvilke hjelpemidler vi har tilgjengelig og hvilken strategi vi jobber ut ifra

Første kurshelg, dag 1

- Fokus på ferdsel i skredfarlig terreng. Deltakerne tas med ut i felt for å lære seg å jobbe med skredfarlig terreng

Første kurshelg, dag 2

- Fokus på snødekket. Deltakerne tas med ut i felt for å gjøre gode undersøkelser og vurderinger av snødekket

Andre kurshelg, dag 1

- Fokus på ledelse og strategi. Må kjøres sammen med kvalifiserte skredmannskaper eller med skredmannskaper under utdanning. Fokus på ledelse av mannskaper og strategisk løsning av oppdrag

Andre kurshelg, dag 2

- Fokus på ledelse, strategisk løsning av oppdraget og samvirke. Også denne dagen bør gjennomføres med kvalifiserte skredmannskaper eller med skredmannskaper under utdanning. Her er det viktig at også andre naturlige aktører er med på øvelsene

Det er ikke lagt føringer for hvordan man skal disponere hver enkelt time i fagkurs skredleder. Det anbefales at kurset gjennomføres på en slik måte at momentene blir øvd og trent på i en naturlig rekkefølge og satt sammen suksessivt.

FAGKURS SKREDLEDER

Hovedmoment	Delmoment	Litteratur/henvisning
Skredleders rolle og funksjoner	<ul style="list-style-type: none"> • Ledelse • Ansvar • Myndighet • Oppgaver • Funksjonen fagleder søk • Rapportering og debrief 	<ul style="list-style-type: none"> · Retningslinjer for redningstjenesten ved snøskredulykker · Heftet «Skredlederkompetanse» · Skredkortene
Sikkerhet	<ul style="list-style-type: none"> • Risikomomenter i form av: <ul style="list-style-type: none"> · Oppdrag · Miljø · Terreng · Ressurser • Risikoreduserende tiltak <ul style="list-style-type: none"> · Trygge veivalg · Få innsatspersonell · Skredvakt · Trente mannskaper · Kort eksponeringstid · Hurtig evakuering • Konsekvensreduserende tiltak <ul style="list-style-type: none"> · Sender/mottaker, spade og søkestang hos alle innsatspersonell · Skredballongsekk · Innsatspersonell i beredskap • «Stop or GO»-modellen • Risiko vs. nytte • NVEs skredfareskala • NVEs skredfarevarsel 	<ul style="list-style-type: none"> · Heftet «Skredlederkompetanse» · Temaheftet «Snøskred» · Skredkortene · Boka «Skredfare»

FAGKURS SKREDLEDER

Hovedmoment	Delmoment	Litteratur/henvisning
Skredkunnskaper og skredfarevurderinger	<ul style="list-style-type: none"> • Måle og gjenkjenne skredterreng i kart og i felt <ul style="list-style-type: none"> · Helningsvinkelmåler (NGI) · Klinometerkompass · Stavtest · Bruke karttjenesten Norgeskart på nett · NGIs skredkart • Skredfaretegn • Situasjoner med økt skredfare • Identifisere terrengfeller i felt og i kart • Systematisk snødekkeundersøkelse • Farlig lagdeling <ul style="list-style-type: none"> · Kompresjonstest (CT og ECT) · Q-kvalitet · Spadeprøve • NVEs skredfarevarsel 	<ul style="list-style-type: none"> · Heftet «Skredlederkompetanse» · Temaheftet «Snøskred» · Boka «Skredfare» · NVEs skredskole på nett
Ferdsl i skredfarlig terreng	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere trygge veivalg • Rutekort • ARTO • Vurdere og beregne utløpslengde 	<ul style="list-style-type: none"> · Heftet «Skredlederkompetanse»

FAGKURS SKREDLEDER

Hovedmoment	Delmoment	Litteratur/henvisning
Organisert redning i skred	<ul style="list-style-type: none"> • Organisert skredinnsats <ul style="list-style-type: none"> · Etterretning · Sannsynlighet for funn(sted) · Ressursdisponering · Innsats i henhold til skredkortene <ul style="list-style-type: none"> - Ledelse og organisering - Hurtigsøk - Grundig overflatesøk - Organisert søk • Samarbeid med andre skredressurser <ul style="list-style-type: none"> · Lavinehunder · Helikopter 	<ul style="list-style-type: none"> · Retningslinjer for redningstjenesten ved snøskredulykker · Heftet «Skredlederkompetanse» · Skredkortene
Pasienthåndtering	<ul style="list-style-type: none"> • Traumeskader • Kvelning • Hypotermi • Pulk og evakueringsbåre • Triage • Organisering av utgravning 	<ul style="list-style-type: none"> · Boka «Førstehjelp» · Heftet «Pasienthåndtering utenfor vei» · Nasjonal veileder for masseskadetriage